

Aproximació a la Unió Europea i les telecomunicacions

Jordi Nadal i Bentadé

Quin és el futur en telecomunicacions que espera el Principat d'Andorra fruit de l'Acord d'associació? Doncs dependrà en bona mesura de com els andorrans ens fem entendre durant la negociació.

La Unió Europea té moltes fites i objectius a assolir en matèria de telecomunicacions, però jo en destacaria tres de molt importants a tenir en compte en les negociacions:

- Una elevada digitalització dels ciutadans de la Unió Europea.
- Que no hi hagi bretxa digital a la Unió Europea (és a dir, que la connectivitat que es tingui en un poblet sigui la mateixa que a una gran ciutat).
- L'eliminació del *roaming* per als ciutadans (que no entre els operadors). La Unió Europea és més que un conjunt de països.

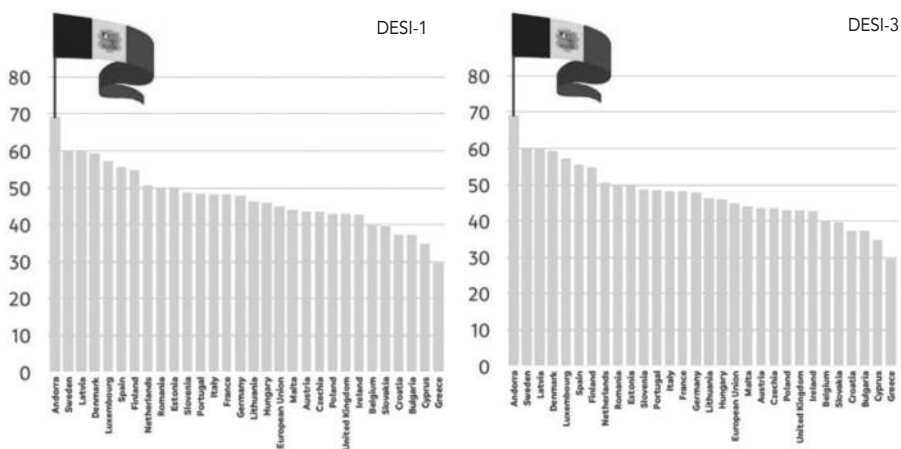
Aquests objectius que aborda des de fa molts anys la Unió Europea, els desitja dur a terme bàsicament a través de dos ingredients:

- Instaurar la competència. Els competidors ja vetllaran per estendre les xarxes i oferir els serveis més innovadors al millor preu possible.
- A través de la regulació quan sigui necessari: per exemple, ha estat fonamental per eliminar el *roaming* entre els ciutadans de la Unió Europea o per afavorir la connectivitat en les zones menys poblades.

Abans de veure si aquests dos ingredients de la Unió Europea són adequats per a Andorra, vejam com es troba Andorra en matèria de telecomunicacions:

La Unió Europea publica uns indicadors de maduresa d'adopció digital (DESI) que mesuren cinc variables diferents, de les quals en destaco dues:

- El DESI-1 mesura la connectivitat a internet de qualitat que tenen els ciutadans. Andorra encapçala el rànquing. Tenim fibra a tot el país. De fet, ja no tenim coure. És un escenari únic al món i per això encapçalem el rànquing.

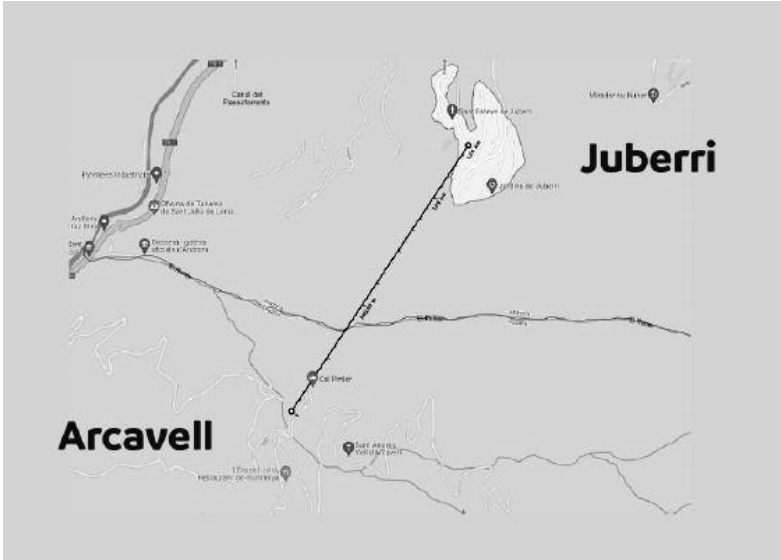
• El DESI-3 mesura l'ús d'internet per part de la població. En aquest rànquing som sisens. Això significa que, al marge de tenir físicament disponible la tecnologia, també és accessible econòmicament i la gent la sap usar.

Els altres tres indicadors DESI no deixen ben parada a Andorra. Serien els objectius relatius al capital humà digital a Andorra, la integració de la tecnologia digital a les empreses i gaudir de serveis públics digitals. En els tres àmbits s'estan fent molts esforços (particularment en la digitalització de l'administració), però a l'hora de parlar del model de mercat de telecomunicacions queden clarament més lluny de la discussió que el de la connectivitat.

Aquesta bona connectivitat s'ha assolit a través de fortes inversions (sovint excedint el 20% dels ingressos) i buscant una molt elevada qualitat de servei (els cables estan soterrats, majoritàriament els boscos tenen cobertura, arribem amb fibra a tot arreu des del 2016 quan la Unió Europea té com a primer objectiu el 2030). Per tancar aquesta equació, els ingressos del *roaming* han estat cabdals.

Un altre aspecte molt important a tenir en compte és què estem comparant. La comparativa que generalment es té tendència a fer a Europa és entre Andorra i les capitals europees, cosa que veiem bé. Però demanem que també se'ns compari amb els territoris europeus que es troben 20 km al nord i 20 km al sud del nostre país.

A tall d'exemple, Juberrí es troba a 1.200 metres de distància en línia recta d'Arcavell. Són dos poblets bastant similars, per l'entorn, l'alçada i el nombre d'habitants (aproximadament uns 65 a Arcavell i 150 a Juberrí). Els separa el riu Runer. A Juberrí, pots contractar 1 Gbps simètric al mateix preu que el contracten a Andorra la Vella. A Arcavell no tens fibra, ni tan sols et poden dir cap de les operadores d'Espanya quan en tindràs. Tampoc ADSL. Hi ha un servei d'internet basat en tecnologia sense fils molt bàsic. És una realitat que volem que la Unió Europea contempli. Els seus ingredients no han funcionat a Arcavell, ni a Castellbò, ni a

molts altres poblets veïns d'Andorra. El nostre model ha permès donar servei a tots els poblets andorrans, per petits que siguin, com Segudet, Ansalonga o el Forn de Canillo.

A la Unió Europea li demanem també que tingui en compte que les telecomunicacions són un sector molt intensiu en capital. S'han de garantir uns ingressos de futur o no es podran mantenir els serveis i les evolucions.

A més a més, som un país molt petit en termes de telecomunicacions. Les plataformes es generen per a mercats grans, de milions. Nosaltres som 80.000. Això ens obliga a tenir sempre els equips sobredimensionats, és a dir, infrautilitzats. Això significa ineficiència, que a la vegada vol dir més cost.

Aquesta ineficiència es veu agreujada pel fet de ser un país i no una ciutat. Les redundàncies que hem d'establir per poder afrontar una emergència molt greu són superiors a les d'una ciutat de 80.000 habitants, que pot comptar amb l'ajuda immediata de les seves institucions nacionals. Nosaltres estic segur que comptaríem amb l'ajuda dels nostres veïns, sempre que no s'haguessin d'ocupar de problemes més greus per als seus interessos. Això ens ha abocat a tenir fins a sis autopistes cap a l'estranger de molta capacitat. Per garantir una elevada resiliència en cas de situació extrema.

Una altra característica important a posar damunt la taula és el volum de visitants respecte a la població local. La Unió Europea regula o legisla per països grans. Això significa que el tema

del turisme (principal consumidor de *roaming*), passa a tenir una rellevància relativa. M'explico: Espanya va ser el 2018 el segon país després dels Estats Units en volum de turistes. Si ens imaginem que una gran cúpula cobreix els països per protegir l'aire, el volum d'oxigen consumit a Espanya per tots aquests turistes i visitants respecte a la població espanyola és del 3%. És a dir, si al final d'any, en un futur sense oxigen disponible a la Terra, calgués regenerar l'aire de tot Espanya, els espanyols haurien d'assumir que estan pagant un 3% d'aire que han consumit els visitants. Probablement ho deixarien estar... és un percentatge petit. En el cas d'Andorra, el mateix escenari ens aboca que els turistes respiren cada any el 33% de l'aire andorrà. No és el mateix. S'hauria de tenir en compte i s'hauria de prendre mesures. En el cas del *roaming*, el consum d'energia i espectre seria l'oxigen de l'exemple que he usat. No es pot menystenir i aplicar les normes dels països grans a Andorra.

Una altra premissa és que la qualitat de servei que s'ofereix és molt elevada i es vol continuar oferint així. És una voluntat dels que vivim a Andorra i a la qual no es vol renunciar ni comprometre.

Així doncs, a mode de conclusió, Andorra està d'acord amb el "què" persegueix la Unió Europea però no amb el "com". Proposem mantenir el nostre model actual, que ha funcionat molt bé, i creiem que pot permetre la important evolució tecnològica que ha de venir.

A la vegada som conscients que hem de trobar un compromís per abaratir molt el cost del *roaming* per als ciutadans de la Unió Europea a Andorra tenint sempre en compte les nostres particularitats.

I finalment, amb l'Acord d'associació, al marge de veure el model final que en quedarà, sembla clar que haurem de regular les telecomunicacions de manera més independent del Govern i de l'operadora.

Jordi Nadal i Bentadé
Director general d'Andorra Telecom